EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 17.6.2026.
COM(2026) 277 final

ANNEX

PIELIKUMS

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par Direktīvas (ES) 2018/1673 par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu ar krimināltiesībām izvērtējumu

{SWD(2026) 148 final}

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI,

kurā novērtē apmēru, kādā dalībvalstis ir veikušas pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 23. oktobra Direktīvu (ES) 2018/1673 par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu ar krimināltiesībām

1 IEVADS

Direktīva 2018/1673 par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu ar krimināltiesībām (turpmāk "direktīva") stājās spēkā 2018. gada 2. decembrī. Likumiem, normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, kas vajadzīgi šīs direktīvas prasību izpildei bija jāstājas spēkā 25 ES dalībvalstīs[1], kurām šī direktīva ir saistoša (t. i., visās dalībvalstīs, izņemot Dāniju un Īriju), līdz 2020. gada 3. decembrim.

Atbilstīgi direktīvas 14. panta 1. punktam šajā ziņojumā ir izvērtēts, kādā mērā dalībvalstis veikušas vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu direktīvas prasības. Šis ziņojums ir iesniegts kā pielikums ziņojumam saskaņā ar direktīvas 14. panta 2. punktu, kurā novērtēta direktīvas pievienotā vērtība.

Šīs analīzes pamatā ir informācija, ko dalībvalstis sniedza Eiropas Komisijai līdz 2025. gada 20. oktobrim, kā arī ārējs pētījums.

Direktīvā ir noteiktas kopīgas noziedzīgu nodarījumu un sankciju definīcijas visās ES dalībvalstīs, kuru mērķis ir apkarot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, lai atvieglotu policijas un tiesu iestāžu sadarbību un novērstu to, ka noziedznieki izmanto mazāk stingras valstu sistēmas. Tā kā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija ir viens no galvenajiem organizētās noziedzības veicinātājiem, direktīva palīdz vājināt noziedzīgo tīklu finansiālo bāzi un īstenot centienus tos likvidēt. Tajā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānosaka kriminālatbildība par tāda īpašuma, par kuru ir zināms, ka tas iegūts noziedzīgas darbības rezultātā, ar nodomu veiktu pārveidošanu vai nodošanu, šā īpašuma patiesās būtības, izcelsmes, atrašanās vietas, pārvietošanas vai ar to saistīto īpašumtiesību slēpšanu vai maskēšanu un par šāda īpašuma iegādi, valdījumu vai lietošanu. Direktīva arī ļauj dalībvalstīm paplašināt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumu, attiecinot to arī uz gadījumiem, kad likumpārkāpējam bija "aizdomas vai vajadzēja zināt", ka īpašums ir iegūts noziedzīgas darbības rezultātā. Tā uzliek dalībvalstīm pienākumu ieviest atbildību pastiprinošus apstākļus (piemēram, noziedzīgas organizācijas iesaisti vai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, veicot profesionālas darbības), un tajā ir prasīts, lai sodi būtu iedarbīgi, samērīgi un atturoši, tai skaitā lai maksimālais brīvības atņemšanas sods būtu ne mazāks par četriem gadiem un attiecīgā gadījumā tiktu piemēroti pasākumi par juridisku personu atbildību. Tā ietver noteikumus par jurisdikcijām un pienākumu iesaldēt un konfiscēt nodarījumos iegūtos līdzekļus un līdzekļus, kas izmantoti to iegūšanai, un nosaka dalībvalstīm pienākumu nodrošināt, ka ir ieviesti efektīvi izmeklēšanas instrumenti nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izmeklēšanai.

Ziņojumā norādīts, ka dalībvalstis ir veltījušas ievērojamas pūles, lai nodrošinātu savu valsts tiesību aktu saskaņošanu ar direktīvas noteikumiem, ar dažām acīmredzamām neatbilstībām un nepilnībām ierobežotā dalībvalstu skaitā.

[1] Kad vien šis ziņojums attiecas uz "25 dalībvalstīm" vai jebkuru citu dalībvalstu skaitu, tās ir dalībvalstis, kurām direktīva ir saistoša.

Papildus šajā ziņojumā sniegtajai analīzei, kas veikta, pamatojoties uz Komisijai līdz šim pieejamo informāciju, transponēšanā var būt arī citas problēmas un citi noteikumi, par kuriem Komisijai nav ziņots, vai citas leģislatīvas un neleģislatīvas norises, kas ietekmē transponēšanu. Tāpēc šim ziņojumam nevajadzētu liegt Komisijai turpināt novērtēt direktīvas transponēšanu un īstenošanu dalībvalstīs.

2 DIREKTĪVAS NOTEIKUMU TRANSPONĒŠANAS ATBILSTĪBA

Šajā nodaļā ir aplūkota direktīvas transponēšana dalībvalstu tiesību aktos, novērtējot valstu normatīvo aktu pilnīgumu un atbilstību katra direktīvas panta prasībām.

Direktīvas 2. pants. Definīcijas (ieskaitot predikatīvu nodarījumu definīcijas)

Direktīvas 2. pantā ir trīs definīcijas. Direktīvas **2. panta 1. punktā "noziedzīga darbība"** ir definēta kā jebkāda veida nodarījums, kas ir sodāms ar brīvības atņemšanu, kuras maksimālais ilgums ir ne mazāks par vienu gadu, vai, ja maksimālais sods nav noteikts, jebkurš tāds nodarījums, kas ir sodāms ar brīvības atņemšanu, kuras minimālais ilgums pārsniedz sešus mēnešus. Nodarījumus, kas ir noziedzīga darbība, uzskata par predikatīviem nodarījumiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai, t. i., dalībvalstis nosaka kriminālatbildību vismaz par šajos nodarījumos iegūtā īpašuma legalizāciju.

Turklāt neatkarīgi no soda sliekšņiem dalībvalstīm jebkurā gadījumā ir pienākums iekļaut virkni nodarījumu katrā no 22 nodarījumu kategorijām, kas uzskaitītas 2. panta 1. punktā (tās ietver nodarījumus, kas saskaņoti ES līmenī)[2].

Lielākā daļa dalībvalstu, kurām direktīva ir saistoša, ir darījušas vairāk, pieņemot tā dēvēto "visu noziegumu pieeju", saskaņā ar kuru jebkurš noziedzīgs nodarījums var būt predikatīvs nodarījums nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai. Piecās dalībvalstīs (**Francijā, Nīderlandē, Luksemburgā, Portugālē, Austrijā**) ir noteiktas konkrētas noziedzīgu nodarījumu kategorijas, kas var būt predikatīvi nodarījumi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai.

Visas dalībvalstis ir pareizi transponējušas 2. panta 1. punktā noteikto noziedzīgas darbības definīciju.

Direktīvas **2. panta 2. punktā** ir plašā nozīmē definēts **"īpašums"**, kas var būt piemērots nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījuma priekšmets. Šajā nozīmē "īpašums" ir definēts kā jebkāda veida aktīvi neatkarīgi no tā, vai tie ir ķermeniski vai bezķermeniski, kustami vai nekustami, taustāmi vai netaustāmi, un juridiskie dokumenti vai instrumenti jebkādā veidā, tai skaitā elektroniskā vai digitālā veidā, kas apliecina īpašumtiesības vai daļu šādos aktīvos. Lai gan dalībvalstu tiesību aktos par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju termins "īpašums" nav īpaši transponēts, dalībvalstis bieži vien paredz definīcijas citos juridiskos tekstos, ko arī izmanto, lai definētu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas priekšmetus, nodrošinot atbilstību šim noteikumam.

Lai gan 23 dalībvalstis ir transponējušas 2. panta 2. punktā noteikto īpašuma definīciju, šķiet, ka **Vācijas un Austrijas** tiesību aktos ietaupītie izdevumi (piemēram, nodokļi, kas ieturēti, izdarot nodokļu noziegumu) netiek uzskatīti par īpašumu, ko var legalizēt. Būtībā

[2] Sk. 5. apsvērumu.

Austrijas Krimināl kodekss ar 165. panta 6. punktu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tvērumā neiekļauj līdzekļus, kas ir tikai ietaupījumi, piemēram, nerealizētus zaudējumus, kuri nav radušies, atteikšanos no prasījumiem, kā arī izdevumus un maksas, no kurām izdevies izvairīties. Tas liedz Austrijas iestādēm piemērot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumu gadījumā, kad, nelikumīgi nemaksājot nodokļus, nauda tiek ietaupīta un pēc tam legalizēta. Vācijas Krimināl kodeksa 261. panta 5. punkta vecajā redakcijā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tvērumā izdevumi, kas ietaupīti, izvairoties no nodokļu maksāšanas, bija nepārprotami iekļauti. Ar 2021. gada reformu šis punkts tika svītrots, attiecīgi šādi ietaupītie izdevumi vairs netika iekļauti tvērumā. Tādējādi abās jurisdikcijās, šķiet, tiek uzskatīts, ka nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījuma priekšmets var būt tikai tāds īpašums, kas rada pozitīvu personas līdzekļu pieaugumu, piemēram, nauda, kas iegūta narkotiku tirdzniecības nodarījumā vai nodokļa atlaides rezultātā. Tai pašā laikā direktīvā dotā plašā īpašuma definīcija aptver visus īpašuma veidus, tai skaitā ietaupītos izdevumus, pat ja tie nav nepārprotami minēti.

Direktīvas **2. panta 3. punktā "juridiska persona"** ir definēta kā subjekts, kam saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem ir juridiskās personas statuss, izņemot valstis vai publisko tiesību subjektus, kas īsteno valsts varu, un izņemot publiskas starptautiskās organizācijas. Līdzīgi terminam "īpašums" daudzas dalībvalstis definē "juridisku personu" citos tiesību dokumentos, kurus arī piemēro nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumiem. Tas atbilst direktīvai.

Direktīvas 3. pants. Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumi

Direktīvas **3. panta 1. punktā** ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānosaka kriminālatbildība par a) īpašuma pārveidošanu vai nodošanu, b) dažādu īpašuma pazīmju slēpšanu vai maskēšanu un c) īpašuma iegādi, valdījumu vai lietošanu, ciktāl šādu darbību izdarītājs zina, ka šāds īpašums ir iegūts noziedzīgas darbības rezultātā.

Dalībvalstis šo noteikumu ir transponējušas dažādos veidos. Septiņas dalībvalstis (**Bulgārija, Čehijas Republika, Grieķija, Polija, Rumānija, Somija** un **Ungārija**) ir transponējušas nodoma elementu netieši, pamatojoties uz vispārējiem krimināltiesību principiem, kas nosaka, ka nodarījumu var atzīt tikai tad, ja pastāv nodoma elements. Pārējās dalībvalstis nodoma elementu ir nepārprotami iekļāvušas valsts noteikumos, kas paredz kriminālatbildību par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

Direktīvas **3. panta 2. punktā** dalībvalstīm ir paredzēta iespēja noteikt papildu kriminālatbildību par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, ja likumpārkāpējs nezināja, bet viņam bija aizdomas vai vajadzēja zināt, ka īpašums ir iegūts noziedzīgas darbības rezultātā (nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija nolaidības dēļ). Šo iespēju izmantoja **15 dalībvalstis**[3], nosakot kriminālatbildību par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju nolaidības dēļ.

Ņemot vērā to, ka sarežģītas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas shēmas apgrūtina predikatīvā nodarījuma pierādīšanu, direktīvas mērķis ir arī novērst praktiskus un juridiskus šķēršļus krimināl vajāšanai par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju kā atsevišķu nodarījumu. Lai to darītu, dalībvalstīm ir jāspēj nodrošināt krimināl vajāšanu un notiesāšanu par **nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, neprasot notiesājošu spriedumu par predikatīvo nodarījumu** (**3. panta 3. punkta a) apakšpunkts**) un neprasot iestādēm **pierādīt visus predikatīvā nodarījuma elementus** (kas varētu ietvert tās noziedzīgās darbības izdarītāja, no kuras īpašums

[3] Beļģija, Čehijas Republika, Horvātija, Kipra, Latvija, Malta, Nīderlande, Polija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Vācija, Ungārija un Zviedrija.

iegūts, identitāti (**3. panta 3. punkta b) apakšpunkts**). To turpmāk min kā "atsevišķu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju".

Sešpadsmit dalībvalstis[4] šo noteikumu nav transponējušas tieši, bet gan veikušas **"netiešu transponēšanu"**, t. i., savos valsts tiesību aktos par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju skaidri nenorādot, ka ir jābūt izpildītiem tādiem nosacījumiem kā iepriekšēja vai vienlaicīga notiesāšana par predikatīvo nodarījumu vai visu predikatīvā nodarījuma faktu un apstākļu konstatēšana.

Komisija norāda, ka **dalībvalstīs ievērojami atšķiras slieksnis īpašuma nelikumīgas izcelsmes pierādīšanai tiesā**.

Četrpadsmit dalībvalstīs[5], pierādot īpašuma nelikumīgo izcelsmi, nav nepieciešams precizēt predikatīvā nodarījuma veidu. Drīzāk pietiek konstatēt, ka legalizētais īpašums ir iegūts noziedzīgas darbības rezultātā, un tas ievērojami atvieglo kriminālvajāšanu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

Tomēr vairāku dalībvalstu tiesas joprojām nosaka augstus standartus predikatīva nodarījuma esības pierādīšanai. **Desmit dalībvalstis**[6] joprojām pieprasa iestādēm identificēt nodarījuma kategoriju, pie kuras pieder predikatīvais nodarījums (piemēram, narkotiku tirdzniecība, cilvēku tirdzniecība, krāpšana utt.). To vidū divās **dalībvalstīs** (**Bulgārijā un Polijā**) tiek prasīts īpaši augsts pierādījumu slieksnis attiecībā uz predikatīvo nodarījumu. **Bulgārija**[7] joprojām pieprasa pierādīt noziedzīgā nodarījuma veidu, kā arī tā izdarīšanas laiku un vietu. **Polijā** saskaņā ar judikatūru[8] ir jākonstatē, ka konkrēti līdzekļi pietiekami konkrētā veidā ir iegūti no konkrēta predikatīva nodarījuma.

Kā norādīts arī izvērtējuma ziņojumā, **direktīvas formulējums ir ļoti plašs un pieļauj šādu transponēšanu**. Direktīvā ir noteikts, ka notiesāšana par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir iespējama "neprasot precīzi konstatēt visus faktiskos elementus vai visus apstākļus", taču šāds formulējums nozīmē, ka tiesību aktos joprojām var pieprasīt iestādēm pierādīt visus predikatīvā nodarījuma elementus, izņemot vienu.

Ņemot vērā šo plašo rīcības brīvību, kas direktīvā paredzēta dalībvalstīm, attiecībā uz **3. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu neatbilstības gadījumi** nav konstatēti.

Visas dalībvalstis ir atbilstīgi transponējušas, ka **noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumi attiecas arī uz īpašumu, kas iegūts rīcības rezultātā citā dalībvalstī vai trešā valstī**, ja rīcība, kas notikusi savā valstī, būtu predikatīvs nodarījums (**3. panta 3. punkta c) apakšpunkts**).

Proporcionalitātes apsvērumu dēļ **3. panta 4. punktā** dalībvalstīm ir dota iespēja sašaurināt tvērumu attiecībā uz pārrobežu gadījumiem, kuros nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija ir sodāma, t. i., kad predikatīvais nodarījums ir noticis valstīs, kurās šāda rīcība nav krimināli sodāma ("abpusējas sodāmības" prasība). Tomēr attiecībā uz dažām smagu nodarījumu

[4] Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Francija, Horvātija, Igaunija, Itālija, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Ungārija un Zviedrija.
[5] Austrija, Beļģija, Francija, Itālija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Spānija un Zviedrija.
[6] Bulgārija, Čehija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Kipra, Polija, Portugāle, Ungārija un Vācija.
[7] Bulgārijas Krimināl kodeksa 253. pants.
[8] Augstākās tiesas nolēmums par Krimināl kodeksa 299. panta 1. punktu.

kategorijām šāda iespēja sašaurināt pārrobežu tvērumu netiek dota. Gadījumos, kad persona ir iesaistīta organizētā noziedzīgā grupā, terorismā, cilvēku tirdzniecībā, migrantu kontrabandā, seksuālā izmantošanā, narkotiku tirdzniecībā un korupcijā, kas veikta citā ES dalībvalstī vai trešā valstī, joprojām jānodrošina iespēja veikt attiecīgās personas kriminālvajāšanu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, pat ja rīcība, kuras rezultātā nauda ir radusies, šajā citā valstī netiek uzskatīta par noziedzīgu nodarījumu.

Astoņas dalībvalstis[9] izmantoja iespēju pieprasīt "abpusēju sodāmību". Tomēr **Luksemburga**[10] pieprasa abpusēju sodāmību par dažiem nodarījumiem, attiecībā uz kuriem šāds princips nebūtu jāpiemēro, proti, par dalību noziedzīgā organizācijā un reketu. .

Visbeidzot, dalībvalstīm ir jānodrošina, ka rīcības veidi, kas saskaņā ar 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu ir kriminmāli sodāmi kā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, ir sodāmi **"pašu līdzekļu legalizācijas"** gadījumā (**3. panta 5. punkts**), proti, gadījumā, kad persona, kas izdarījusi predikatīvo nodarījumu vai bijusi iesaistīta tā izdarīšanā, legalizē līdzekļu, kas gūti pašu izdarītā noziedzīgā nodarījumā.

Dalībvalstis šo noteikumu ir vai nu tiešā veidā īstenojušas savos valsts tiesību aktos **vai darījušas to netieši**, neparedzot nosacījumu, ka predikatīvā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir nošķirts no nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījuma izdarītāja. Dažas dalībvalstis savos valsts tiesību aktos ir iekļāvušas **izņēmumus**, **kas neietekmē atbilstību**, piemēram, **Vācija** pieprasa, lai nelikumīgi iegūtie līdzekļi kaut kādā veidā tiktu laisti apgrozībā, **un Itālija un Igaunija** tvērumā neparedz lietošanu personiskām vajadzībām. Tāpēc neatbilstības gadījumi nav konstatēti.

Direktīvas 4. pants. Atbalstīšana un līdzdalība, kūdīšana un mēģinājums

Direktīvas **4. pantā** noteikts, ka **papildu nodarījumiem, t. i., atbalstīšanai un līdzdalībai, kūdīšanai** uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas **mēģinājumam**, jābūt sodāmam kā noziedzīgam nodarījumam.

Visas 25 dalībvalstis ir pareizi transponējušas 4. pantu.

Direktīvas 5. pants. Sodi fiziskām personām

Direktīvas **5. pantā** ir noteikts, ka par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumiem un ar tiem saistītajiem papildu nodarījumiem **piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus krimināsodus**, precizējot, ka par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumiem piemērojamā brīvības atņemšanas soda maksimālais ilgums ir vismaz četri gadi.

Šajā sakarā Komisija norāda, ka Zviedrija[11] savos tiesību aktos ir noteikusi divus gadus ilgu maksimālo sodu, savukārt **Grieķija**[12], šķiet, nav ievērojusi četru gadu robežu, ja predikatīvais nodarījums ir vidēji smags likumpārkāpums, kas praksē nozīmē, ka sods par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju nav pietiekami nopietns attiecībā uz plašu direktīvā noteikto predikatīvo nodarījumu klāstu.

[9] Austrija, Grieķija, Igaunija, Luksemburga, Portugāle, Somija, Ungārija un Vācija.
[10] *Code pénal* 506-3. panta 2. punkts kopā ar *Code de procédure pénale* 5-1. pantu.
[11] *Lag (2014:307) om straff för penningtvättsbrott*, 3 §.
[12] *L.* 4557/2018, 39. panta 1. punkta d) apakšpunkts.

Direktīvas 6. pants. Atbildību pastiprinoši apstākļi

Direktīvas **6. panta 1. punktā** ir paredzēti divi obligāti atbildību pastiprinoši apstākļi: ja nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija ir izdarīta noziedzīgas organizācijas ietvaros vai ja tā ir **izdarīta, veicot "atbildīgā subjekta",** proti, tiesību subjekta, uz kuru attiecas īpaši ziņošanas un klientu pārbaudes pienākumi saskaņā ar ES tiesību aktiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, **profesionālo darbību**[13].

Šajā sakarā jāatzīmē, ka **Lietuva**, **Polija** un **Slovēnija** savos tiesību aktos nav ieviesušas atbildību pastiprinošo apstākli, ja noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju veic atbildīgais subjekts; **Kiprā**[14] nav paredzēti atbildību pastiprinoši apstākļi par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas atbalstīšanu, līdzdalību, kūdīšanu un mēģinājumu to īstenot; **Grieķijā**[15] nevar piemērot atbildību pastiprinošus apstākļus, ja predikatīvais nodarījums ir vidēji smags pārkāpums, kas praksē liedz iekļaut plašu direktīvā noteikto predikatīvo nodarījumu klāstu.

Direktīvas **6. panta 2. punktā** dalībvalstīm ir piedāvāta iespēja ieviest divus papildu atbildību pastiprinošus apstākļus: **a)** ja legalizētajam īpašumam ir ievērojama vērtība vai **b)** ja legalizētais īpašums ir iegūts konkrētu nodarījumu kopuma rezultātā[16]. **Četrpadsmit dalībvalstis ir transponējušas a) variantu**[17]**, bet četras dalībvalstis – b) variantu**[18].

Visas dalībvalstis, kas izmantoja šos variantus, tos transponēja direktīvai **atbilstošā veidā**.

Direktīvas 7. pants. Juridisku personu atbildība

Saskaņā ar direktīvu ir jānodrošina iespēja saukt juridiskas personas pie atbildības par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumiem, tai skaitā par pašu līdzekļu legalizāciju. Tas ietver darbības, ko veic jebkura persona, kura darbojas individuāli vai kā juridiskas personas struktūrvienības daļa un kura ieņem vadošu amatu minētajā juridiskajā personā **(7. panta 1. punkts)**. Dalībvalstīm ir arī jānodrošina, ka juridiskas personas var saukt pie atbildības, ja uzraudzības vai kontroles trūkums ir darījis iespējamu nodarījuma izdarīšanu (**7. panta 2. punkts**). Tomēr juridisko personu atbildībai nevajadzētu izslēgt iespēju uzsākt kriminālprocesu pret fiziskām personām, kas iesaistītas nodarījumu izdarīšanā kā izdarītāji (**7. panta 3. punkts**).

Attiecībā uz juridisko personu atbildību Francija savos tiesību aktos ieviesusi iespēju saukt juridiskās personas pie atbildības, ja noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumi bija iespējami tāpēc, ka persona, kas ieņem vadošu amatu minētajā tiesību subjektā, neveica uzraudzību vai kontroli.

Direktīvas 8. pants. Sankcijas juridiskām personām

---

[13] Sk. jo īpaši 2. panta 1. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2015/849 (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai vai teroristu finansēšanai, *OV L 141, 5.6.2015., 73.–117. lpp., jaunākā konsolidētā versija pieejama vietnē* EUR-Lex - 02015L0849-20241230 - LV - EUR-Lex.

[14] *L.* 188(I)/2007, I daļa, §4, 4. punkts.

[15] *L.* 4557/2018, 39. panta 1. punkta d) apakšpunkts.

[16] Dalība organizētā noziedzīgā grupā vai rekets, terorisms, cilvēku tirdzniecība un migrantu kontrabanda, seksuāla izmantošana, narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība un korupcija.

[17] Austrija, Bulgārija, Čehijas Republika, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Kipra, Latvija, Polija, Slovākija, Slovēnija Somija, Ungārija un Zviedrija.

[18] Grieķija, Horvātija, Somija un Spānija.

Direktīvas **8. pantā** ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 7. pantu, **piemēro iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas, tai skaitā jebkurā gadījumā naudas sodu kā krimināl sodu vai naudas sodu, kas nav krimināl sods**. Visas dalībvalstis šo noteikumu ir transponējušas atbilstīgi.

Turklāt direktīvas **8. pantā ir uzskaitītas iespējas piemērot citas sankcijas**, sākot no tiesību liegšanu saņemt valsts pabalstu vai atbalstu līdz piekļuves aizliegumam publiskajam finansējumam, aizliegumam veikt komercdarbību, tiesību subjekta pakļaušanai tiesas uzraudzībai, nodarījuma izdarīšanai izmantoto uzņēmumu slēgšanai un pat iespējai izdot tiesas rīkojumu par uzņēmuma likvidāciju (t. i., darbības izbeigšanu). **Deviņpadsmit dalībvalstis**[19] **ir izmantojušas vienu vai vairākas no šīm iespējām. Sešas dalībvalstis vispār nav izmantojušas nevienu no šīm iespējām.**

Visas dalībvalstis, kas izmantoja šīs iespējas, ir tās transponējušas direktīvai atbilstošā veidā.

Direktīvas 9. pants. Konfiskācija

Direktīvas **9. pantā** ir noteikts, ka dalībvalstis pēc vajadzības veic nepieciešamos pasākumus, **lai nodrošinātu, ka to kompetentās iestādes iesaldē vai konfiscē** līdzekļus, kas iegūti kādā no šajā direktīvā minētajiem nodarījumiem, un līdzekļus, kas izmantoti vai kurus paredzēts izmantot, lai izdarītu vai palīdzētu izdarīt šajā direktīvā minētos nodarījumus saskaņā ar Konfiskācijas direktīvu 2014/42/ES[20].

Visas 25 dalībvalstis transponēja 9. pantu atbilstoši direktīvai.

Direktīvas 10. pants. Jurisdikcija

Direktīvas **10. panta 1. punktā** ir paredzēts, ka dalībvalstij ir jānosaka sava **jurisdikcija** attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumiem, ja nodarījums ir izdarīts tās teritorijā (**10. panta 1. punkta a) apakšpunkts**) vai ja likumpārkāpējs ir tās valstspiederīgais (**10. panta 1. punkta b) apakšpunkts**). Visas **dalībvalstis** šo noteikumu ir transponējušas atbilstīgi.

Par **10. panta 1. punkta b) apakšpunktu** jānorāda, ka noteikums par jurisdikcijas noteikšanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā, konkrēti gadījumā, kad likumpārkāpējs ir dalībvalsts valstspiederīgais, ir transponēts atšķirīgi, it īpaši attiecībā uz **abpusējas sodāmības** prasību[21].
Tā kā nav īpaša noteikuma, kas attiektos uz šo jautājumu, **10 dalībvalstis**[22], šķiet, ir īstenojušas direktīvu, skaidri nenosakot abpusēju sodāmību kā priekšnosacījumu jurisdikcijas pierādīšanai. Savukārt **11 dalībvalstis**[23] ir tiešā veidā iekļāvušas iepriekš minēto prasību kā nosacījumu jurisdikcijas noteikšanai attiecībā uz saviem valstspiederīgajiem. Tikmēr **trīs dalībvalstis**[24] ir

[19] Beļģija, Čehijas Republika, Francija, Grieķija, Horvātija, Itālija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija Spānija, Ungārija un Vācija.
[20] Sk. *CMLD* direktīvas 16. apsvērumu: "*[..] Dalībvalstīm būtu jānodrošina nozieguma rīku un noziedzīgi iegūto līdzekļu iesaldēšana un konfiscēšana vismaz visos tajos gadījumos, kas paredzēti Direktīvā 2014/42/ES. Dalībvalstīm būtu arī nopietni jāapsver iespēja paredzēt konfiskāciju visos gadījumos, kad nav iespējams uzsākt vai pabeigt krimināl procesu, arī gadījumos, kad likumpārkāpējs ir miris*.".
[21] Tas ir princips, saskaņā ar kuru jurisdikciju var noteikt tikai tad, ja attiecīgā rīcība ir krimināli sodāma gan valstī, kurā notiek krimināl vajāšana, gan valstī, kurā nodarījums ir izdarīts.
[22] Bulgārija, Čehija, Itālija, Latvija, Malta, Polija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Ungārija.
[23] Austrija, Beļģija, Francija, Horvātija, Igaunija, Kipra, Lietuva, Luksemburga, Spānija, Vācija, Zviedrija.
[24] Grieķija, Nīderlande, Rumānija.

tiešā veidā izslēgušas abpusējas sodāmības prasību attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumiem.

Direktīvas **10. panta 2. punkts** ļauj dalībvalstīm paplašināt savu jurisdikciju, attiecinot to arī uz gadījumiem, kad **a)** likumpārkāpējs ir pastāvīgais iedzīvotājs to teritorijā vai **b)** nodarījums ir izdarīts tādas juridiskas personas labā, kas veic uzņēmējdarbību to teritorijā. **Četrpadsmit dalībvalstis**[25] ir izmantojušas **10. panta 2. punkta a)** apakšpunktā paredzēto iespēju. **Desmit dalībvalstis**[26] ir **atbilstīgi izmantojušas 10. panta 2. punkta b) apakšpunktā** paredzēto iespēju.

Direktīvas 11. pants. Izmeklēšanas līdzekļi.

Direktīvas **11. pantā ir noteikts**, **ka ir jābūt efektīviem izmeklēšanas līdzekļiem**, piemēram, tādiem, ko izmanto organizētās noziedzības vai citu smagu noziegumu lietās, kas pieejami personām, struktūrvienībām un dienestiem, kuri ir atbildīgi par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumu, ieskaitot atbalstīšanas, līdzdalības, kūdīšanas un izdarīšanas mēģinājuma, izmeklēšanu vai ar tiem saistīto kriminālvajāšanu[27]. **Visas 25 dalībvalstis transponēja 11. pantu atbilstīgi** direktīvai.

3 SECINĀJUMI

Ņemot vērā to, cik svarīga organizētās noziedzības tīkliem ir nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija kā būtisks finansēšanas instruments un līdzeklis, kas nodrošina nelikumīgus guvumus un ļauj iefiltrēties likumīgajā ekonomikā, krimināltiesiskās reakcijas saskaņošana uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir būtisks elements Savienības plašākos centienos sagraut un likvidēt noziedzīgos tīklus, kā uzsvērts Eiropas iekšējās drošības stratēģijā *ProtectEU*[28].

Komisija atzīst dalībvalstu centienus veikt pasākumus, lai ievērotu direktīvu. Lai gan joprojām pastāv dažas neatbilstības un nepilnības, kopumā direktīvas transponēšana ir bijusi pamatā atbilstīga, dalībvalstīm veicot visaptverošus pasākumus valsts tiesību aktu saskaņošanai ar ES standartiem. Lielākā daļa dalībvalstu ir pieņēmušas īpašus tiesību aktus, lai izpildītu direktīvas prasības, savukārt dažas dalībvalstis pilnībā vai lielā mērā ir pamatojušās uz esošajiem valsts noteikumiem.

Lai nodrošinātu direktīvas pilnīgu un pareizu transponēšanu valsts tiesību aktos, Komisija turpinās sniegt atbalstu dalībvalstīm apzināto trūkumu novēršanā. Tas ietver pārraudzību un pārliecināšanos par to, ka valstu veiktie pasākumi atbilst attiecīgajiem direktīvas noteikumiem.

[25] Austrija, Beļģija, Horvātija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Portugāle, Slovākija, Somija, Spānija un Zviedrija.
[26] Austrija, Čehijas Republika, Grieķija, Igaunija, Latvija, Luksemburga, Polija, Slovākija, Slovēnija un Spānija.
[27] Sk. arī 19. apsvērumu. *"Tādējādi būtu jānodrošina, lai ir pieejams pietiekams personāls un mērķtiecīga apmācība, resursi un modernākā tehnoloģiskā veiktspēja. [..]*."
[28] EUR-Lex - 52025DC0148 - LV - EUR-Lex.